

Prvotno smo mislili, da nastaja stradanje in pomanjkanje samo v Ljubljani; toda iz ušnih in pisanih poročil učiteljskega zvezele je razvidno, da ni tam mnogo boljše; morda v nekaterih krajih še slabše nego v Ljubljani.

Pomagajmo si sami! Pozovemo Vas, osnujete v svojem okraju lastni aprovizacijski odbor po zgledu združenega ljubljanskega učiteljskega. Vojna zna trajati še dolgo in roditi za nas nepregledne posledice. Trpeli bi glad veliko manj, ako se organizirate. Zlasti priporočamo večjo delavnost in zanimanje samicem in učiteljicam brez lastnega gospodinjstva.

Skličite sestanek vsega v Vašem okraju se nahajajočega učiteljskega. Izvolite aprovizacijski odbor, sestavite katastrofni odbor in skušajte dobiti živila. Tu sploh ni nobene instance! Kdor da in kjer dobi!

Obvestite o Vaših namenih tudi podružnico »Slovenske zveze«, ako obstoji v Vašem okraju. V slogi je moč!

Potrebne informacije dobite pri tajništvu Deželnega slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani.

Obenem Vas prosimo, da plačate od vsakega v Zavezi organiziranega člana na leto po 1 K — (kakor prosil v zadnjem »Učit. Tovaršu« na strani 3. blagajnik).

Štajersko.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo je zborovalo v nedeljo, dne 21. julija popoldne v Bočni. Vdeležba je bila navzlic deževnemu vremenu dovoljna. Najlepši zgled stanovske zavednosti je dal vsem tov. Branko Zemljčič ki ga ni ustrašila šesturna pešhoja iz daljne Solčave v Bočno in enaka pot zopet nazaj. Čast mu! — Iz predsednikovega poročila posnamemo, da so vplačali društveniki tov. A. Gmusa v Dolu vsoto 407 K 90 h; poslalo se bo pa še 104 K 70 h. V celoti torej dobi vojni pomožni sklad 512 K 60 h. Za častno darilo tovarišem H. O. M. se je nabralo pri zborovanju 52 K, kar se je odposlalo Zvezi. Glede Zavezinega strokovnega tajništva so zborovalci iz znanih razlogov storili zopet negativen sklep. Nato je tov. Klemenčič iz Rečice prečital skrbno sestavljeno poročilo glede načrta o preustrojitvi našega šolstva; z malenkostnimi spremembami se je sprejela točka za točko. Potem je govoril tov. Kocbek iz Gornjega grada o naših užitnih in strupenih gobah. S pomočjo različnih, v okolici nabranih gob ter izbornih tozadevnih slik, je bilo predavanje silno zanimivo. Videlo se je, da tov. Kocbek ni samo praktičen gobar, marveč da tudi izvrstno obvlada obširno tozadevno literaturo. Oba predavatelja sta žela od navzočih društ. članov in gostov zasluženo priznanje.

Prihodnje zborovanje se vrši v začetku novembra t. l. v Gornjem gradu. — Fina Bizjak, zapisničarka.

Kranjske vesti.

—r— Vse učiteljsko kranjskega šolskega okraja se vabi v ponedeljek, dne 12. avgusta t. l., v Kranj na skupni sestanek zaradi ustanovitve okrajne učiteljske aprovizacije. Sestanek, ki se vrši ob 9. uri popoldne v ljudskošolskem poslopju, je za vsako posamezno učno osebo tega okraja izredne važnosti, zato pričakujejo sklicatelji polnoštevilne vdeležbe.

—r— Program ljubljanskega učiteljskega v prihodnjem šolskem letu. Ljubljansko učiteljsko se je v petek, dne 26. julija t. l. polnoštevilno zbralo v telovadnici II. mestne šole, da določi za novo šolsko leto program, ki obsega resolucije, ki jih objavimo. — S temi resolucijami se strinjamo tudi mi, ker obsegajo delo učiteljskega v šoli kakor tudi izboljšanje njegovega gimnastičnega položaja.

Rezolucije se glase: Ljubljansko ljudskošolsko učiteljsko, zbrano na sestanku v telovadnici II. mestne deške ljudske šole dne 26. julija, je sprejelo soglasno sledeče resolucije:

1. Merodajne korporacije, to so: Mestni magistrat, c. kr. mestni in deželni šolski svet se pozivljajo, da izposlušajo s prihodnjim šolskim letom izročitev vseh ljubljanskih ljudskošolskih poslopjij svojemu namenu. Popravilo in snajenje tri leta drugim svrham službe in skoro sedaj že eno leto praznih poslopjij je treba izvršiti takoj, sicer bi bila primorana ljubljanska mladina, ki je v vzgoji in pouku zelo zane-marjena, zopet posecati nedostaten pouk, kar se godi že 4 leta na veliko škodo naj-nedolžnejših.

2. Pri vojaških oblastih naj posredujejo za oprostitev omili učiteljev, ki so morali takoj po sklepu šolskega leta v vojaško službo. Oprosti naj se tudi ostali del ljubljanskega učiteljskega, ki naj nastopi učiteljsko službovanje gotovo 15. septem-

bra; sicer bi bila uvedba takozvanega nominalnega pouka brez učiteljev z otvornitvijo šolskih poslopjij iluzorna, zato:

a) Ker ljubljansko učiteljsko ne more prevzeti pod sedanjimi aprovizacijskimi razmerami na noben način več poučevanja v dveh razredih, kjer tudi ljubljanski učitelj ima pravico živeti samo-enkrat na svetu.

b) Tak pouk mu vzame še ostali del telesnih sil, da ni tako postopanje več v interesu uspešnega poučevanja šolobiskujoče mladine in obremenjuje po nepotrebnem in po krivdi drugih pokojnišinski fond.

c) V dveh razredih se učitelj prehitro izčrpa in ni več garancije za dober in uspešen pouk.

3. Šolska oblast mora s prihodnjim šolskim letom nastavljeni na deških šolah od inl. III. razreda dalje samo moške učne moči; učiteljice naj poučujejo v prvih dveh razredih. Vsem je znano, da jim v višjih razredih ni mogoče zdržati discipli-ne zaradi vojnih razmer tako pokvarjene mladine.

4. Starši in namestniki šolobiskujoče mladine se pozivljajo, da store potom svojih političnih in izobraževalnih društev primerne korake v dosego rednega in uspešnega pouka. Tak pouk zahteva:

a) Korist in skrb mobiliziranega očeta.

b) Nezmožnost mater nadzorovati razposajene otroke, ker jih ali ne ubogajo ali nimajo časa jih vzgajati. — Polovica takih skrb in odgovornosti odpade z urejenim poukom.

5. S temi predlogi in načrti, ki se objavijo v časopisu in predlože potom učiteljskih organizacij na merodajna mesta, se oddolži ljubljansko učiteljsko svoje vesti in vzvišeni nalogi ter bi stopalo radevolje s prihodnjim šolskim letom na tridapolno delo.

6. Učitelji smo fizični in psihični delavci. Prosimo mestni magistrat, deželni odbor in c. kr. deželno vladu, da nas podpirajo in dajejo na razpolago živila po cenah, ki ne smejo presegati nikdar našega finančnega položaja. — Slavna deželna vlada se nadalje prosi za nujno vpeljavo in strogo nadziranje maksimalnih cen glede vseh živil, ker sicer pri vedno rastoči dražini vse naše doklade skoraj nič ne zaležejo.

7. Ne glede na pristizne državne draginske doklade prosimo mestni magistrat, da dovoli učiteljsku za leto 1918. enkratno občinsko doklado. Event. izgovori — nikritja, — ki jih navadno slišimo pri pl. Wimmerjih, deželnih odborih itd. ne držijo. Ako so na razpolago tisoč milijoni, milijarde za druge svrhe, se najde tudi par stotakov za ljudske potrebe.

—r— (Iz seje c. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega.) O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v torek, dne 16. julija 1918., smo prejeli nastopno poročilo: Predsednik proglasi sklepčnost in otvori sejo. Poročilo o važnejših kurentcijah in o načinu, kako so bile rešene, se vzame na znanje. Odobri se brez ugovora zapisnik o zadnji redni seji z dne 28. maja 1918. Na znanje se vzemo in odobre poročila o nadzorovanju zasebne deklishe osemrazrednice ljubljanskega šolskega kuratorija, notranje trirazredne meščanske šole uršulinske, zasebne deške in deklishe trirazrednice in pa deške štirirazrednice nemškega šolskega društva — vse za šolsko leto 1917/18. in vse z dostavkom, da se imajo predložiti c. kr. deželnemu šolskemu svetu.

Stavijo se termo-predlogi za razpisane službe: stalne učiteljice na mestni slovenski deklisli osemrazrednici, stalnega učitelja, na I. mestni deški ljudski šoli in voditeljice extra statum na dnevnem zavetišču IV. mestne deške ljudske šole. — Pavlu Kunauerju, stalnemu učitelju na šišenski deški osemrazrednici se pripozna I. petletnica. Sklene se več prošnji za dovolitev, oziroma za podaljšanje večjih dopustov priporočilno predložiti c. kr. deželnemu šolskemu svetu v ugodno rešitev. C. kr. deželni šolski svet je naprositi, naj na pristojnem mestu posreduje, da bi se naredbenim potom primerno zvišale sedanjim razmeram neprimerne izpraševalne takse pri zasebnih izpitih. Potem, ko se pojasni še nekaj vprašanj internega značaja pedagoške in administrativne vsebine, zaključijo predsednik, ker se nihče več ne oglasi za besedo, sejo.

—r— Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Kranju, dne 16. julija 1918. — 1. Poročilo o važnejših kurentno rešenih zadevah se vzame na znanje. 2. Priporočilno se rešijo prošnje učiteljskih oseb za pripoznanje starostnih doklad, in sicer: Antonu Lovsetu, nadučitelju v Podbrezjah, se prizna I. Tereziji Kovačičevi, učiteljici v Goričah, IV. Ani Schifferjevi, učiteljici v Kovorju, I. Karolu Završniku, učitelju v Dupljah, VI. Josipini Mihelič-Majde, učiteljici v Predvoru, pa II. sta-

rošnja doklada. Negativno se reši neka prošnja za IV. oziroma V. starostno doklado. 3. Začasne popolnitve učnih mest: v Skofiji Lodi, Železnikih, Kranju (deklislika šola), Besnici in Trzinu se naknadno odobri. 4. Nagradi se pouk v ženskih ročnih delih za šolsko leto 1917/18. trem prosilkam po izkazu učnih ur. 5. Stirim nadučiteljem se določijo nagrade kmetijskega pouka za izkazane izredne ure v šolskem letu 1917/18. 6. Določijo se razporedba 11 prosilcev za podelitev državne subvencije za obdelovanje šolskih vrtov. 7. Za razpisana učna mesta se sestavijo kompetentne tabele, in sicer za nadučiteljsko mesto v Železnikih (4 prosilci), potem za učiteljska in voditeljska mesta v Bukovšiči (5 prosilcev), Dražgošah (2 prosilca), Retečah (10 prosilcev) in na Senturški gori (6 prosilcev). 8. Na znanje se vzamejo poročila o nadzorovanju 22 ljudskih šol. 9. Razpravljajo se je o šestih disciplinarnih preiskavah zaradi manj povoljnih uspehov v šoli; dve disciplinarni zadevi pa sta se postavili z dnevnega reda, ker se morajo izvršiti o njih še natančnejše poizvedbe. 10. Pri slučajnostih se sprejme soglasno naslednji po učiteljskem zastopniku V. Rusu stavljeni predlog: C. kr. deželnemu šolskemu svetu v Ljubljani se nasvetuje, a) da za vse kranjske šole nemudoma določi, kakšna vrsta cesarjeve slike bi bila najprikladnejša za nakup, b) da poskrbi pravočasno za zadostno množino in nizko ceno raznovrstnih šolskih zvezkov, risalnega papirja in pisalnih potreščin, ki se rabijo v novem šolskem letu 1918/19. na vseh šolah na Kranjskem.

—r— Poziv! Pregledovaje zapisnike sem našel, da je še precejšnje število vpo-kojenih učiteljev in učiteljic na slovenskem ozemlju neorganiziranih. Pristopite torej našemu društvu vsi in vse, da bo naš krog popoln, in da ne bo manjkalo niti enega tovariša in tovarišice. — Nabirajte pa tudi podpornice, da se okrepimo in lažje prenašamo pezo sedanjih težkih časov. — Današnje število vseh članov je 128, bilo bi nas lahko še trikrat toliko, ako bi vsi storili svojo dolžnost in društvu vpslali mali znesek treh kron. — Društveno premoženje je naraslo na 736 K 35 h. — Podpor se je izplačalo v šestih letih za 11 smrtnih slučajev, za vsak slučaj po 80 K do 112 K! Pogumno naprej, dokler nam sije ljubko solnce na sveti slovenski zemlji! — Društveni tajnik: Davorin Judnič.

Splošni vestnik.

Widrovo »Moje prvo berilo« bo izšlo v novem letniku do začetka prihodnjega šolskega leta. Izdaja bo seveda vojnim razmeram primerna.

Razglas. Štev. 4004/pr. Zadnje čase so sovražni letalci ponovno metali letake državi sovražne vsebine. Na podlagi § 13. oddelek C ministrske naredbe z dne 19. januarja 1853, drž. zak. št. 10, se posest in razširjanje takih letakov prepoveduje najstrožje. Prestopke te prepovedi se kaznuje, v kolikor ni vporabiti določb obč. kaz. zakona po § 11 ces. naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, z globami od 2 do 200 kron, ali z zaporom od 6 ur do 14 dni. — C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko. Ljubljana, dne 29. julija 1918. Za c. kr. deželnega predsednika: Laschan, s. r.

Svarilo. Dogodilo se je že večkrat, da se je kdo zoperstavil vojaškim stražam in patrolam, ki stražijo blago na železnicah, ali da se ni pokoril odredbi vojaških straž ali njih klicu. Vojaška straža je bila primo-

rana, rabiti orožje. — Z ozirom na svarila, ki so na kolodvorih nabita, se občinstvo opozarja, da imajo straže, ki so v železniški službi, vse pravice in dolžnosti vojaških straž. Ako se ji kdo zoperstavi ali celo dejansko v bran postavi, je straža dolžna, nastopiti odločno in če treba, rabiti tudi orožje. Kogar bi straža pozvala, ta naj takoj obstoji, ker je sicer njegovo življenje v nevarnosti. Pokorij naj se brez ugovora nje odredbam.

Prošnja. Vsa šolska vodstva, ki razpolagajo s starimi, zavrženimi šolskimi knjigami, se prosijo, da bi jih oddali podpisaniemu vodstvu. Sprejmejo se tudi bolj pokvarjene in pomankljive knjige različnih izdaj, ker je uničila vojna s šolo tudi ves inventar. Morebitni stroški se povrnejo. Šolsko vodstvo Drenčica pri Kobariidu, dne 27. julija 1918.

Fr. Ločniškar, voditelj. Darovi. Postojnsko učiteljsko društvo je darovalo za Krekov spomenik 40 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Radivoj Korene. Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljskega«. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Šolske tiskovine

ima : UČITELJSKA TISKARNA : v zalogi. Ker je pa papir in tudi tisk vsak dan dražji, zato prosimo šolska vodstva in krajne šolske svete, da se požurijo z naročili in to ne samo zaradi nižje cene, ampak tudi zaradi tega, da nam bo mogoče pravočasno ustreči.

Karel Widrovo: »Moje prvo berilo« se nanovo tiska, ker je prejšnja zaloga pošla.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim. Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani registrirana zadruga z omejenim jamstvom. Promet do 31. julija 1918 K 102.728-93. Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/26. do 1/26. ure popoldne.

„Silva vrelec“
Kislo vodo
in vino razpošilja Andr. Oset
Tolsti vrh, P. Guštanj
(Koroško.)

Knjigoveznica
Anton Janežič
Ljubljana
Florijanska ulica 14
se priporoča sl. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.

Največja slovenska hranilnica!
MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1917 K 66,800.000—
hipotečnih in občinskih posojil „ 27,000.000—
rezervnega zaklada „ 2,000.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 1/2% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.